

Referat fra møte i Kringkastingsrådet 11.12.08

Kjellaug Nakkim ledet møtet, som ble holdt i møterom 7/8 i Radiohuset på Marienlyst.

Publisert: 2/2-2009 13:56

Dagsorden:

09.30 Endringer i NRKs organisasjon fra 1. januar 2009

Innledning ved kringkastingssjef Hans -Tore Bjerkaas, mediedirektør Annika Biørnstad, programdirektør Grethe Gynnild Johnsen og programdirektør Per Arne Kalbakk

10.45 En strategi for musikken i P1 og P3

Ved musikkssjef Per Ole Hagen, P1 og musikkssjef Håkon Moslet, P3

11.15 Kringkastingsorkesteret – verdens mest innovative medieorkester

Ved orkestersjef Martin Revheim og redaksjonssjef Alf Magnus Reistad

12.15 Lunsj

13.15 Programdrøfting

Programdirektørens orienteringer

Kringkastingssjefen informerer

Eventuelt

Til stede fra rådet:

Jon Olav Alstad

Thomas Berland

Kine Hellebust

Finn Egil Holm

Roger Ingebrigtsen

Kristin Jensen

Paul Leer-Salvesen

Sara Marja Magga

Kjellaug Nakkim

Steinar Ness

Hilde Widerøe Wibe

Til stede fra NRK:

Kringkastingssjef Hans -Tore Bjerkaas

Mediedirektør Annika Biørnstad

Markeds- og kommunikasjonssjef Sigurd Sandvin

Programdirektør Grethe Gynnild Johnsen

Programdirektør Per Arne Kalbakk

Musikkssjef Per Ole Hagen

Musikkssjef Håkon Moslet

Juridisk direktør Olav Nyhus

KORK-sjef Martin Revheim

Redaksjonssjef Alf Magnus Reistad

Konst. distrikts- og nyhetsdirektør Erik Berg- Hansen

Til stede fra sekretariatet:

Rådssekretær Leif Stavik

Referent Vetle Daler

Endringer i NRKs organisasjon fra 1. januar 2009

- Dette er en prosess som har pågått i ett år og som begynte med en gjennomgang blant annet av mediebildet, utviklingstrekk, hva skjer med nye medievaner blant unge, konsekvenser av digitaliseringen for radio og tv, sa kringkastingssjef Hans-Tore Bjerkaas i sin innledning om organisasjonsendringene som trer i kraft 1. januar. – Vi så også på måten NRK er satt sammen på – hva er optimalt når det gjelder å møte nye trekk i mediebildet? Styret ga tilslutning til endring av hovedstrukturen før sommeren. Vi har deretter hatt en prosjektgruppe i gang i høst som har utredet dette videre, noe som har vært en omfattende jobb, nemlig å sette sammen NRKs organisasjon på nytt. Gruppen har kastet de fleste ballene opp i lufta. Prosjektgruppen hadde to måneder å jobbe på, mens styringsgruppen brukte en måned på å beslutte på bakgrunn av dette før fristen 1. november. Dette er en stor overhaling av organisasjonen, og vi har vært våre egne konsulenter. Vi har altså ikke leid inn eksterne, men stoler på egne krefter, sa Hans-Tore Bjerkaas, og fortsatte: - Vi heiste fanen under et nytt slagord: "ett NRK, for publikum". Problemet var at vi ikke hadde god nok intern samhandling, vi var i for stor grad rettet mot

enkeltsegmenter og historiske prosesser som ikke gjorde organisasjonen optimal. Målet var derfor bedre samhandling og mer fleksibel økonomi. Tradisjonelt har vi brukt økonomien tidlig på året for å reprodusere fjorårets innhold og har ikke hatt økonomi til å kaste oss rundt hvis det har vært nødvendig. Skal vi henge med framover, må vi kunne gjøre raskere beslutninger og prioritere skarpere. Vi har også ambisjoner om å få opp nyskapingstakten. Med nisjefiseringen av markedet må NRK også fornye sitt tilbud. Og det er viktig å ha produksjon i hele landet – til og fra hele landet, sa Bjerkaas, som komprimerte NRKs strategi slik: - Vi skal lage innhold til alle målgrupper på de plattformer de ønsker å bruke. 4 av 5 nordmenn skal bruke NRKs tilbud daglig. Det er ambisiøst, det er det nivået vi ligger på i dag. Målet er at folk skal bruke tilbudet vårt like mye om tre år som de gjør nå. Vi fokuserer på å ha bruken på ulike medieplattformer som hovedmål, samtidig som vi vil beholde NRK1 og P1 som våre største kanaler. Det moderne fremtidsrettede er at publikum på ulike plattformer skal bruke NRKs innhold, sa kringkastingssjefen. – Spørsmålet er hvordan publikum vil oppleve endringene. Jeg tror vi skal få et bedre og tydeligere nettilbud. Nettsatsingen har vært fragmentert og utydelig, ansvaret har ikke vært samlet. Forsiden er ikke godt nok redigert. Målsettingen er å gjøre noe med dette. Vi etablerer derfor en "stordesk" med ansvar for dette. Det er viktig å skape handlingsrom i økonomien for å få opp nyskaping og fleksibilitet. Da blir vi mer attraktive for publikum på radio, tv og nett. Ambisjonen er å bli mer idestyrt og mindre strukturstyrt. Det vil også gavne distriktskontorene og regionsentralene. Det blir kortere vei til å realisere ideer fra hele landet, avsluttet Hans-Tore Bjerkaas.

Mediedirektør Annika Bjørnstad redegjorde for hvordan organisasjonsendringene vil påvirke kringkaster. – Vi får et nytt ord foran, og blir heretter hetende "strategisk kringkaster". Det innebærer ikke at vi skal ta alle de strategiske beslutningene, men jobbe fram analyser og beslutningsgrunnlaget. Vi får halvert antall medarbeidere og blir ca 150 mennesker igjen. Noe av det viktigste er å se de ulike programområdene i en flermedial sammenheng. Jeg tror vi har en god organisasjon for å ivareta vår oppgave, som er strategi. Vi har et godt samarbeid med programdivisjonene, og ønsker å bli mindre detaljorientert i forbindelse med bestilling. Det betyr at programdivisjonene får større ansvar for å kunne gjøre egne prioriteringer, sa Bjørnstad, som også kunne fortelle at hele P3 nå skal styres fra Tyholt. - Kanalen blir dermed underlagt distriktsdivisjonen, og P3-sjefen deltar i to ledergrupper. Vi prøver å legge opp til flere funksjoner og operasjoner der vi har flest møteplasser. Vi skal ikke gå inn i hver vår divisjon og være vår divisjon nok, sa mediedirektøren.

- Jeg får ansvaret for all innholdsproduksjon utenfor Marienlyst, og det er en utrolig spennende oppgave, sa Grethe Gynnild Johnsen. Den nye distriktsdivisjonen består av 1200 medarbeidere på 12 distriktskontorer, 17 sendesteder og 30 lokalkontorer.

- Ledergruppa består av 12 dk-sjefer, P3-sjefen og lederen for distriktsdivisjonen, som sitter på Tyholt. Jeg har altså ansvaret for P3, og P1-sjefen er også med i ledergruppa siden 70 % av P1 lages utenfor Marienlyst. For dk-ene betyr ikke omorganiseringen så mye i det daglige, sa Johnsen, og minnet om at det lages mye godt stoff utenfor Marienlyst som ikke er dk-stoff: Norgesglasset, Her og nå, Der ingen skulle tru at nokon kunne bu, naturprogrammene, Newton, Schrødingers katt, Norge i dag og Norge rundt. - De som vil merke endringene mest er de tre regionsentralene. De har i dag tre divisjoner å forholde seg til. Nå samles alt i mediehus i Trondheim, Tromsø og Bergen, sa Johnsen..

- Ambisjonen er å gjøre oss tydeligere og enklere, sa Per Arne Kalbakk, leder for den nye Marienlyst-divisjonen. – Vi skal bli tydeligere både for oss og for seere og lyttere.

Kulturavdelingen blir reetablert 1. mars og vil også få ansvaret for dramaproduksjonen, som nå er organisert i NRK Drama, forklarte Kalbakk. Han kunne også fortelle at Kulturnytt flyttes til nyhetsavdelingen og at NRK ung-redaktøren også vil være nestesjef for P3 med ansvar for unge talenter i hele NRK. Divisjonen på Marienlyst vil bestå av 7 programavdelinger og 1600 medarbeidere.

- Omorganiseringen skulle gjøre det enklere å se hvem som har ansvaret for hva – jeg får ikke det inntrykket etter denne presentasjonen, mente Kjellaug Nakkim. – Jeg oppfatter at det er færre toppsjefer og at produksjonen ellers foregår noenlunde som tidligere?

- At dere omorganiserer med bevissthet om at dere kan NRK best selv og ikke trenger å hyre inn eksterne konsulenter, er bra, mente Hilde Widerøe Wibe. – Det som også er bra, er at dere ønsker å gå fra prosesstyring til idestyrt. Den nye oppdelingen virker logisk og gjennomtenkt. Spesielt hyggelig er det at "yngre publikum" defineres som under 45, for der er jeg med. Det er også positivt hvordan distriktsområdet blir løftet. Og satsingen på nett og ny teknologi er selvfølgelig spennende, sa Hilde Widerøe Wibe.

- Ligger disse plansjene ute på nettet med klikkbare bokser på organisasjonskartet? Det burde de i hvert fall gjøre. Dette var litt forvirrende, mente Kine Hellebust. Paul Leer-Salvesen mente på sin side at innledningen var klargjørende. – I alle kunnskapsbedrifter diskuterer man ressursfordelingen mellom administrasjon og skapende krefter. Hvilken vei går det? Bruker NRK mer eller mindre på administrasjon

enn for 10 år siden? Tyholt må ha vokst veldig med tanke på ansvar og produksjon. Er det en bevisst satsing at mye skal overføres dit? spurte Leer-Salvesen.

- Jeg skjønner at man trenger ta grep for å utløse flere kreative krefter. Det virker vettugt, sa Steinar Ness. - Alle omstillinger overalt har mindre ressurser til administrasjon og mer til produksjon som mål, men når man skal oppsummere, har det blitt det motsatte. Derfor: Hold denne fanen høyt. I mange organisasjoner sitter for mange og kontrollerer og administrerer og rapporterer uten at det bringer organisasjonen framover, sa han.

- Hvor viktig er det at vi forstår disse kartene? De er først og fremst viktig for de ansatte. For oss som publikum er det tre ting vi trenger: Å vite hvem som er kringkastingssjef, kjenne programlederne og å vite hvor vi skal ytre oss, sa Roger Ingebrigtsen. - Og hvor vi skal betale lisensen, selvsagt. Det er ikke så viktig å informere folk flest om hvordan NRK organiserer seg. Den mest positive endringen er sterkere fokus på det som skjer rundt i landet. Man opprettholder et sterkt Marienlyst men satser også ute. Jeg synes dette ser bra ut, sa Ingebrigtsen.

Kjellaug Nakkim var enig. – Jeg har ikke tenkt at publikum skal ha fullt innsyn. Å nå NRK er heller ikke noe problem for publikum. Men spørsmålet er om omorganiseringen ender opp i rasjonalisering, færre tilsatte? Eller får man en økning? Det er ok at rådet blir orientert når det er så store endringer, sa Kjellaug Nakkim.

- Mindre og mindre ressurser går til administrasjon, og mer og mer til innholdsproduksjon og journalistikk, beroliget Hans-Tore Bjerkaas. – Vi har lenge hatt en bevissthet om at vi skal bruke ressursene på programproduksjon heller enn administrasjon. Dette ikke et rasjonaliseringsprosjekt, men et forsøk på å skape en mer tidsriktig organisasjon. Det er færre organisasjonsenheter i den nye modellen. Vi har lavere bemanning nå enn for ett år siden – ca 120 årsverk mindre. Men dette er en følge av andre tiltak enn omorganisering, sa Bjerkaas. - I denne prosessen har mellomlederne vært mest usikre. Jeg tror vi kommer ut med en mer fokusert organisasjon med færre ledd. Når det gjelder Tyholt, så har det vært det gamle radiosenteret vårt. Det er en bevisst handling å tydeliggjøre det vi gjør utenfor Oslo, sa kringkastingssjefen.

- Dette er helt ferskt, og det finnes ikke ansikter på alle menneskene i den nye organisasjonen ennå. Men de som er interessert i å finne ut mer om dette, skal finne det på nettet. Men det ligger ikke der foreløpig, supplerte markeds- og kommunikasjonssjef Sigurd Sandvin.

- Når det gjelder administrasjon kontra produksjon, slår vi nå to programdivisjoner sammen til en på Marienlyst. Vi trenger ikke dobbelt opp av funksjoner, så der ligger det en slanking av organisasjonen. Min administrative stab blir også mindre, sa Per Arne Kalbakk, som mente at en liten og beslutningsdyktig stab er lurt. – Omorganiseringen skal først og fremst føre til tydelighet for oss selv, men skal også synes utad. For eksempel får vi nå én kultursjef istedenfor tre, sa han.

Annika Biørnstad understreket også at fokuset på Tyholt er en bevisst satsing over tid. – Vi har gradvis flyttet tv-produksjon dit, for eksempel vitenskaps-senteret som vi har etablert der oppe. Tilsvarende i Bergen på natur og deler av dokumentar, sa Biørnstad, som også understreket at man ser nøye på dobbeltkompetanse innenfor administrasjon.

En strategi for musikken i P1 og P3

- P1-musikken er flere ting. "Melodiøs popmusikk" er kjernemusikken, "adult contemporary" eller "eclectic adult contemporary", som vi kaller det på utenlandsk, sa musikkjef Per Ole Hagen i sin innledning.

- Vi har et mål om 30 % norsk tekst, og har 25 i dag. Vi har også 50 % norsk musikk i primetime, altså mellom klokka 6 og 18, sa Hagen, som også kunne fortelle at P1 produserer 50-60 konserter pr år, hvorav noen også sendes på fjernsyn. – Vi håper på mer slikt samarbeid framover, sa Per Ole Hagen. Den største satsingen i 2008 har vært "Postkort fra livet", og musikkredaksjonen forbereder nå et pop og rockleksikon på nett basert på Jan Eggums oppslagsverk - med lyd og video fra arkivet. – Når det gjelder nedleggelsen av Norsktoppen, er mye av grunnen for det at vi merket mindre og mindre interesse for stemmegivingen – her har vi nok fått for tøff konkurranse fra et utall sms-avstemninger osv på TV. Interessen for å stemme på Norsktoppen ble rett og slett for liten til å forsvare denne typen listeprogram, som vi også føler er litt på vei ut. Etterfølgeren til Norsktoppen heter "Store norske". Her vil vi også kun spille norsk musikk, og samarbeide med distriktskontorene. Vi vil også knytte det opp til pop- og rockleksikonet. Olav Viksmo Slettan er programleder, og det gleder vi oss til, sa Per Ole Hagen.

Musikksjef Håkon Moslet i P3 kunne fortelle at P3 hadde et aldri så lite jubileum tidligere i år da kanalen fylte 15 år. – Noen tror kanskje at P3 var mer betydningsfull den gangen enn vi er i dag, men se på bølgen av misnøye da vi skulle gjøre endringer. "Ikke rør det vi er så glade i", mente mange. Musikk appellerer til folks følelser. En kanal som setter sammen riktig musikk blir en del av hverdagen til mange mennesker. "Eierskap" heter det i NRK-lingoen, sa Moslet. – Det som er sikkert, er at P3 ikke må stå stille. Vi må gå videre for å være relevante for nye kull av 17-åringer. Grunnen til P3s suksess tror jeg er at vi har ett bein i mainstream og ett i undergrunnen. Dette er P3s særpreget. Vår fremste kampsak er den nye norske musikken. Og - formatering er ingen synd, men en venn, sa musikksjefen, og fortsatte:

- Marius Lillelien og jeg fortjener en real juleklem fra k-sjefen for å gå så offensivt til verks som vi gjør med blant annet ut av studio-prosjekter; vi kan lage en morsommere og viktigere kanal hvis vi samarbeider med andre aktører. I P3session inviterer vi kremen av norske artister for å spille live. Og så har vi selve fyrtårnet: Urørt, hvor vi presenterer ukjente band på lufta og på nrk.no/urort. 22 548 band ligger inne der nå. Vi arrangerer en egen urørt-finale hvert år, og de fleste av vinnerne får platekontrakt etterpå. Dette er kulturformidling og allmennkringkasting i sin reneste form. Vi gir unge talentfulle folk sjansen, avsluttet Håkon Moslet.

- Jeg er litt beroliget av at man i P3 ikke har utvidet grensen for hva som kalles "unge", i mange sammenhenger blir de unge stadig eldre, kommenterte Kjellaug Nakkim.

Kringkastingsorkesteret – verdens mest innovative medieorkester

Orkestersjef Martin Revheim og redaksjonssjef Alf Magnus Reistad orienterte om KORKs virksomhet. – Jeg får gåsehud på jobb opptil flere ganger i uka, sa Revheim innledningsvis. Han fortsatte med sitater fra Øyvind Berg: "Det finnes ingen skarpe sjangerskiller", og "hvorfor kan ikke seriøs musikk også være underholdende?" – Dette ble sagt i 1946, men gjelder fortsatt i dag, sa Revheim.

Alf Magnus Reistad dro opp orkesterets historie de siste fem årene. – I 2003 fikk KORK et meget skuffende økonomisk resultat på minus 4,5 millioner. Bernander var opptatt av å tjene penger, hvis orkesteret ikke gjorde det, måtte det legges ned. Dette ble det store diskusjoner om, og det ble sådd tvil om KORK var del av kjernevirksomheten i NRK. KORK var en belastning – mye mas, trøbbel, økonomisk rot. I mars 2004 fikk jeg ansvaret for orkesteret. Det første jeg så var at KORK trengte ledelse. Jeg tok med meg Mariss Janssons' tredelte utsagn "why it is? how is possible? who is responsible?". Det siste spørsmålet er sentralt. Vi jobbet knallhardt med å etablere nytenkning når det gjelder finansiering, og innførte begrepet "Lever eller la vær". Enten får vi finansiert prosjektet eller så lar vi være, sa Reistad, og fortsatte: - I mars 2004 var ikke programmet lagt fram til sommeren engang, og vi fikk et kjempearbeid med programarbeid. Og det var en utfordring å få orkesteret med på å forstå situasjonen. De trodde de var trygge. Men vi måtte stille kraftig om på mentaliteten. Vi kom oss videre, og fikk drahjelp fra Kulturdepartementet, som vedtektsfestet orkesteret. NRKs ledelse stilte opp. Siden har vi hatt mange suksesser – Spellemannpris og flere suksessrike turneer, bl.a. med Vamp, for å nevne noe. Vi har tydeliggjort at vi er til for hele NRK, sa Alf Magnus Reistad.

- Og i kveld har KORK 30 mill tv-seere under Nobelkonserten, fortsatte Martin Revheim, som la vekt på viktigheten av avtaleverket til musikerne. – Vi har sørget for at også KORK kan være på de ulike plattformene som resten av NRK. Men vi må også forandre bransjen. Internett omtales fortsatt som en ny oppfinnelse. De er veldig radioorientert ute i Europa, og orkestrene er ikke synlig på andre plattformer. Dette er noe av det viktigste vi driver med, sa Revheim. – Vi skiller ikke mellom plattformer, men kun mellom kommersiell og ikke -kommersiell.

Revheim kunne også fortelle at KORK har hatt 600 musikkskoleelever i Store studio det siste halvåret, og at en av strategiene til orkesteret er å gjøre andre mer avhengige av KORK. – Vi har en rekke festivalavtaler: Festspillene i Nord-Norge, Festspillene i Bergen, Øyafestivalen, Oslo jazzfestival, Ultima og flere andre. Framover vil vi rendyrke KORKs identitet som "medieorkester" og skille oss tydelig fra andre orkestre i Norge. Blant annet spilte vi en dag Grieg på forskjellige t-banestasjoner i Oslo, et spennende eksperiment, som ble en suksess. Vi har også lagt ut Grieg-musikk gratis for nedlasting, og 10 000 har vært inne og lastet ned, sa Revheim. Reistad fulgte opp: - Noe av det vesentligste vi gjorde i 2004-05 var å ansette Martin Revheim. Det har vært svært viktig for orkesteret.

- Jeg er veldig stolt av orkesteret. De får det til å svinge, og det står ikke i notene, svarte Martin Revheim, og viste fram en tenkt forside på bladet Gramophone med tittelen "Norwegian Radio Orchestra – the most inventive Radio Orchestra in the world". Dette skal vi få till!

- Vi er glade for at KORK ikke ble nedlagt i 2004, kommenterte Kjellaug Nakkim, før Paul Leer-Salvesen slapp til. – Dette var fabelaktig flott. Jeg har gledet meg veldig over Vamp, bokprosjektet og det dere har

vist de siste årene. Men dere har hatt en opprivende konflikt. Er dette helt tilbakelagt, eller kjemper dere fortsatt for livet? spurte han

- Nei, vi kjemper ikke for livet. Vi leverer nå et resultat som går i 0, har reetablert et godt forhold til tidligere dirigent Rolf Gupta, og vi har en ny dirigent som skjønner orkesterets mandat. Men den største trusselen er kulturløftet som vi ikke er en del av. Det er en utfordring å produsere mer og bredt innenfor samme ramme, men vi har trøkket som skal til. Samarbeidsproblemene er løst, svarte Martin Revheim.

- Dere reiser på strålende turneer langs kysten, samtidig som det er en forutsetning at man får finansiert prosjektene Hvordan er det mulig? spurte Kine Hellebust

- Samarbeidet med festivalene er en forutsetning for at vi skal komme oss rundt. De dekker reisekostnader og variable kostnader. Vi samarbeider også med andre orkestre, svarte Revheim. Kine Hellebust fulgte opp: - Er dirigenten låst til hele orkesteret eller kan han sende noen musikere hit og dit? - Vi kan splitte orkesteret hvis det gir mening. Men vi har 53 musikere som vi skal ha fornuftige oppgaver til, så i praksis blir det ikke ofte. Men for eksempel under Grieg-prosjektet delte vi oss i fem grupper og spilte fem steder. På Nationaltheatret stasjon ble det propp, flere hundre stoppet opp. Det er flott når man går ut til folk uten at de har bedt oss om det. Noen ble rørt, andre gikk forbi og holdt seg for øra. Den type stunt kan vi gjøre bra, sa Martin Revheim.

- Satser dere på flere medier og ny teknologi for å gjøre musikken mer visuell? spurte Thomas Berland.

- Ved større tv-prosjekter er det en del av prosjektet å legge vekt på det visuelle. Men vi har ikke nye ressurser til å lage revolusjonerende, fancy bilder. Vi gjør noe med grafikk osv, og nyter godt av at teknikken er blitt bedre og billigere, sa Martin Revheim.

Programdrøfting

Brev fra Steinar Ness om Brennpunkt-dokumentaren "Offerlammet"

- Vi skal være varsomme med å behandle saker som PFU har behandlet, sa Roger Ingebrigtsen. - Kringkastingsrådet vil sette seg i en umulig situasjon hvis vi på skjønnsmessig basis tar tak i enkeltelementer som vi mener PFU ikke har belyst godt nok, mente han.

Steinar Ness var ikke enig. - Klagen til PFU er vurdert i PFU i forhold til Vær varsom-plakaten. Men Brennpunkt selv har satt opp en del retningslinjer for sitt journalistiske arbeid som er mer konkrete og detaljerte enn Vær varsom-plakaten. Brennpunkt driver særlig etterrettelig, faktaorientert kvalitetsjournalistikk. De skal søke alle svar, også det som kan svekke saken. Det må være greit å vurdere innslaget etter disse kriteriene uten å komme på kant med PFU-behandlingen, mente Ness.

Hans-Tore Bjerkaas var uenig. - Roger tar dette presist. Det er ikke lett å holde disse forskjellene klart for seg i en eventuell behandling, slik Steinar mener. Vi har ikke pleid å dobbeltbehandle saker, og punktene Steinar tar opp, har heller ikke det publikums-aspektet i seg som gjør at rådet bør behandle den, mente han.

- Hvis trenden i framtida er at PFU får de samme sakene som oss, hva skal vi da drive med? Det er to forskjellige instanser, vi er en annen gruppe og sammensatt på en annen måte. Jeg ser ikke at det skal være å dobbeltbehandle, mente Kine Hellebust.

- Det er vanlig praksis at vi har latt disse sakene ligge, sa Kjellaug Nakkim. - Vi har funnet ut i vår visdom at man ikke dobbeltbehandler saker, men lar PFU-behandling gå foran Kringkastingsrådet. Det blir vanskelig å skille hva som er behandlet av PFU og hva vi kan behandle her. Det er mye politikk i rovdyrforvaltning, sa Nakkim.

Roger Ingebrigtsen fulgte opp: - Det er vår oppgave å ivareta publikums interesser. Det fremste organet på dette i Norge er PFU. Vi er ikke et ekspertorgan. Selv om vi kan finne at noen av spørsmålene ikke spesifikt er vurdert av PFU, setter vi oss i klemme hvis vi skal ta opp dette. Tenk dere utfallet hvis PFU ikke finner brudd på Vær varsom-plakaten men Kringkastingsrådet finner likevel noe å kritisere. Noen i rådet synes kanskje at enkeltelementer er kritikkverdige. Dette vil være uryddig både overfor publikum og journalisten, og dessuten i strid med vår etablerte arbeidsmetodikk, sa han.

- Ingen foreslår at klagen i PFU skal behandles her. Min klage er ikke rettet til PFU. Når Brennpunkt har nedfelt egne retningslinjer som går lenger enn det som står i Vær varsom-plakaten, må vi kunne diskutere det her i rådet, sa Steinar Ness.

- Prinsippet om distinkt skille mener jeg vi skal holde fast ved, sa Finn Egil Holm.
- Ness prøver seg på annen tilnærming enn klagen i PFU, men det blir håpløst hvis vi skal ta opp dette uten å komme inn på helheten. Og da går vi inn på det samme som PFU har behandlet, sa han.

- Men PFUs behandling retter seg ikke mot publikum, men mot journalistene, Vi er et litt annet organ, sa Kine Hellebust.

- De fleste programmer har målplakater. Brennpunkt gjør det tydeligere enn de fleste. Likevel må de objektive kriteriene legges til grunn og ikke den interne målplakaten, sa Hans-Tore Bjerkaas. - Vår målplakat er en operasjonalisering av Vær varsom-plakaten, supplerte Brennpunkts Olav Njaastad .

Kjellaug Nakkim konkluderte med at flertallet i rådet ikke ønsker at saken behandles i Kringkastingsrådet.

Klage fra Carl Erik Grimstad på morgenkåseri i P2

- Det første som slår meg, er: Er Dagbladet på konkursens rand siden de slår opp en slik sak på førstesiden? sa Kjellaug Nakkim før P2s Egil Sundvor fikk ordet: - Vær varsom-plakaten er styrende for vår journalistikk. Grimstads engasjement i saken har ført til debatt rundt Siv Jensens legning, det var ikke kåseriet i seg selv som startet den debatten. Grimstad trekker ut en halv setning som tas ut av en kontekst. Intensjonen i kåseriet følger ikke med. Kåsøren har selvfølgelig rett til å ytre seg innenfor rammen av kåseriet og det ståstedet kåsøren har som samfunnsdebattant og som offentlig debattant innen homofili og lesbiskhet. Grimstad går kraftig til verks og trekker fram Vær varsom-plakaten, Grunnloven og den europeiske menneskerettighetskonvensjonen. Han refererer også til at Per Edgar Kockvold sier at journalistikken bør stoppe ved beltestedet. Det er jeg enig i. Men i en del andre yringsformer – humor, karikatur, satire, ironi, petit, kommentarartikkel – har skribenten en utvidet mulighet til å ytre seg. Innenfor disse rammene må det være rom for å sette på trykk det som noen mener er sårende, belastende. Dette skuler vi til når det gjelder kåseriformen. Kåsøren har sagt at dette var ment som en kompliment. Men dette hadde nok vært enda tydeligere hvis kåsøren hadde latt skinne gjennom at hun var lesbisk, sa Sundvor. - Siv Jensen har vært utsatt for rykter- jeg er usikker på hvor krenkende de er, og jeg vet ikke om hun har gitt samtykke til at dette tas opp til debatt. Hun har selv sagt at hun ønsker seg mann og barn, og sagt at hun tåler å bli kalt "traktorlesbe". Så hun føler det neppe krenkende slik som Grimstad legger opp til.

- Ståstedet til kåsøren er det få som kjenner, og jeg oppfattet det heller ikke som noe kompliment. Men spørsmålet er jo hvor grensene går for kåseriformen, mente Kjellaug Nakkim.

- Dette er en klager som reagerer på vegne av andre. Hadde det vært Siv Jensen som hadde bedt kringkastingssjefen om unnskyldning, hadde det vært noe annet, mente Kine Hellebust, og fortsatte: - Med hvilken rett kan folk klage på vegne av andre? Hvem er normgivende for om dette er et kompliment eller ikke? Dette er kåseriets form. Andre kan ikke si til Siv Jensen at hun bør synes dette er hårreisende. Det blir jo helt absurd, sa Hellebust. Paul Leer-Salvesen var enig. - Kine har et godt poeng. Sett at vi sier at det er utilbørlig å kalle et annet menneske lesbisk. Det ville fått noen konsekvenser som ville reversere en utvikling mot diskriminering. Det er betenkelig å si at grensen for yringsfrihet skulle gå der. På den annen side synes jeg ikke kåseriet er godt. Men debatten rundt hva som er dumt, smart, klokt, er noe annet enn grensene for yringsfrihet, sa Paul Leer-Salvesen.

- Jeg lurer litt på motivene til Grimstad, sa Finn Egil Holm. - Kan det være slik at han har vært for lenge borte fra mediene, noe han liker å være i. Jeg slutter aldri å la meg forundre over Dagbladet, som ønsker å framstå som et seriøst debattorgan, og dette er linja de legger seg på. Når det gjelder kåseriet, synes jeg det blir platt når man må bruke legning for å få fram poenget. Hvorfor er seksuell legning fortsatt et tema? spurte Holm. Steinar Ness var enig. – Det blir rart å gjøre dette til et spørsmål om yringsfrihet. Spørsmålet er også hvilken funksjon en slik klage har. Enhver privatperson som klager over noe som er privat, oppnår det motsatte av det de vil, nemlig stor oppmerksomhet om klagen. Enkeltmennesket er rettsløst når det gjelder den type overtramp. Dette må alle redaktører ta inn over seg – sånn har verden blitt. En medierådgiver ville sagt "ikke bry deg om dette". Kjellaug Nakkim fulgte opp: -Oppmerksomhet rundt slike klager kan faktisk bidra til en ny rykteflom, sa hun.

- Siv Jensen har for øvrig sagt at hun er trygg på sin heterolegning, og at "dette kan jeg tåle", skjøt P2s Jo Raknes inn.

- Det er et interessant poeng at kåseriet ikke har ført til debatt – det er det Grimstads klage som har gjort, sa Hilde Widerøe Wibe. – Humorformatet er interessant å ta opp. Det handler om smak og behag, og det kan ikke bestemme hva vi mener om denne saken. Vi er nok litt for redde for å trække på tærne til folk i Norge. Otto Jespersen og andre prøver ut disse grensene. At Grimstad prøver å framprovosere at Siv Jensen skal føle seg krenket, er det verste her, mente Wibe.

- I kåseriene inviterer vi stemmer med forskjellig bakgrunn til å ytre seg. De er basert på et personlig ståsted og skal mane til ettertanke på morgenen. De er derfor som regel personlige i sin form, sa Jo Raknes. - I setningen der hun skryter av FrP, skjønner jeg at hun er lesbisk. Det er et lite stikk til det faktum at er du kvinne og singel i Norge, så er du trolig lesbisk. Jeg føler ikke at vi har trakkert over på de områdene som Grimstad refererer til. Om kåseriet er godt eller ikke tar vi med i våre evalueringer. Vi prøver å justere og gjøre kåseriene bedre, men kvaliteten kan variere. Det er for øvrig ingen andre som har klagd på dette kåseriet. Den moderne P2-lytter har skjønt dette og ikke latt seg støte. Det har heller ikke Siv Jensen. Jeg tror vi har kommet lenger enn å kalle homse og lesbe for skjellsord. Grimstad påberoper seg alarm på vegne av vanvittig få, og bruker Kringkastingsrådet til å mele sin egen kake. Dere bør være forsiktig med hvem dere slipper til som klagere, rådet Jo Raknes.

- Grimstad har selvfølgelig rett til å klage. Vi må vurdere om klagen skal behandles uavhengig av hvem klagen kommer fra, sa Kjellaug Nakkim. – Men hvorfor skal man være nødt til å dra inn seksualitetsspørsmålet? For meg virker det unødvendig, sa hun.

- Jeg er enig i at vi ikke tar klagen til følge. Men de som har redaksjonelt ansvar bør utvise tenksomhet og allmenn folkeskikk når det gjelder hva som trekkes inn om private forhold, mente Steinar Ness.

Klagen tas ikke til følge.

Klage på Lørdagsrevy-innslag om David Irving.

- Brevet fra Jon Gelius dekker vår vurdering av innslaget, sa Erik Berg-Hansen. - Vår vurdering var at dette må vi også dekke. Vi hadde en grundig diskusjon i forkant før vi intervjuet Irving. Vi må også slippe til stemmer som går på tvers av samfunnets grunnoppfatning. Vi ønsket å vise fram hva slags type han er og hvilke holdninger han har. Det var hele tida en klar forutsetning at vi skulle sette intervjuet inn i en større sammenheng. Derfor inviterte vi Per Edgar Kokkvold for å sette dette inn i en ramme. Jeg mener vi fikk godt fram hva personen står for, men vi kunne også vært mer kritiske. Mange uttalelser står imidlertid for seg selv. Dessuten har vi 700 000-800 000 seere, og vi har kun fått to reaksjoner. Det er vel en liten indikasjon på at dette var et godt innslag, sa Berg-Hansen.

- Jeg er uenig i klagers påstand om at NRK støtter Irvings ideologi. Det er en meget drøy påstand, sa Hilde Widerøe Wibe. – Dette er heldigvis så urimelig at det ikke kan tas på alvor. Men hvis spørsmålene ble stilt ledende, er det problematisk. Det er viktig at spørsmålene kommer tydelig fram i intervjuet, at det blir tydelig at han presses litt. Han opptreer ikke som presset eller som om spørsmålene er kritiske. En del av det han sa, burde ikke stått så uimotsagt. Rammen ble litt vel hjemmekoselig, mente Wibe. Steinar Ness var enig. - Man kunne vært mer på hugget med kritiske spørsmål. Det går dessuten an å mene at dette var dårlig uten å mene at det handler om ytringsfrihet, sa han.

Kine Hellebust kunne ikke se at det er grunn til å hevde at NRK har gitt nazismen et ansikt i beste sendetid, mens Kjellaug Nakkim mente at spørsmålet er om NRK har gitt ham mulighet til å bruke NRK som talerstol.

- Dette bør NRK gjøre, sa Paul Leer-Salvesen. – Det var bra med en tydelig kommentar av Kokkvold. Troll sprekker når de kommer fram i solen. Jeg mener vi bør vise fram istedenfor å tie i hjel. Av og til er det viktig å få med spørsmålene som er stilt i intervjuet. Ideologier som en redaksjon opplever som betenkelige og farlige, bør ut i det offentlige rom. Det er et viktig demokratisk prinsipp, mente Leer-Salvesen.

- Det er et begrep i svarbrevet jeg reagerer på: "Derfor fikk han sendetid". Begrepsbruken sier litt om synet på media - dette er ikke snakk om å tildele folk taletid, NRKs nyhetsdekning handler om begivenheter som skjer i samfunnet, sa Roger Ingebrigtsen. - Jeg reagerer ikke på journalistens måte å gjøre det på, det kan ikke være sånn at vi skal være ekstra ekle når vi stiller spørsmål om ting vi ikke liker. Dette var utmerket løst med Kokkvold som slakter hele fyren. Vi må oftere slippe til ytringer vi ikke liker. Det er det som er ytringsfrihet, sa Ingebrigtsen.

Klage på manipulerte bilder på nrkp3.no

- Er dette noe NRK bør lage for ungdom? Hvor går grensen? Barbara Jahn skriver i sitt svarbrev at NRK ikke skal drive personhets, innledet Kjellaug Nakkim

- Dette er en interessant debatt vi kunne tatt i rådet – hva er greit på nett, redaktøransvar og så videre. I prinsippet forholder vi oss til de samme grensene vi har ellers også på nett. Men nettet er et annet medium, og dette er vel verdt en debatt i rådet, mente Hans-Tore Bjerkaas. Paul Leer-Salvesen var enig. – Det er all grunn til å få opp dette som eget tema. Vi kan jo tenke oss hva som hadde skjedd hvis dette bildet hadde vært brukt på fjernsynet, sa han. - Prinsippene er altså de samme, uansett publiseringsform, understreket Bjerkaas. - Ville det da vært greit å vise dette på fjernsyn? spurte Leer-Salvesen. - Måten å kommunisere på nettet er selvfølgelig annerledes enn på enveis fjernsyn, svarte Bjerkaas. - Prinsippet om manipulerte bilder er det vesentlige her, påpekte Paul Leer-Salvesen. Kjellaug Nakkim var enig. - Jeg reagerer på manipulerte bilder, og jeg reagerer også på svarbrevet. De syntes tydeligvis det var gøy og flott at jo flere treff på siden jo bedre. Hvor går grensen for å trekke ungdom til den nettsiden? Steinar Ness var også enig: - Jeg håper at dette vil framstå som et arbeidsuhell, sa han. - Vi er nødt til å diskutere dette. Dette vil jeg ikke finne på en lisensfinansiert kanal, det er forkastelig og har ingenting på nettsiden å gjøre, mente Kine Hellebust.

Kringkastingssjefen informerer

- Budsjettet behandles av styret onsdag i neste uke. Der ligger det en lisenstildeling som gjør at vi kan videreføre programtilbudet til neste år. Vi går altså videre med samme bredde i programtilbudet. NRK er i en mer stabil situasjon enn mange andre for tida. Vi er en motkonjunkturbedrift, sa Hans-Tore Bjerkaas.

18.01.09

Vetle Daler